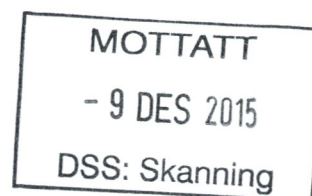

RÆLINGEN KOMMUNE
Organisasjonsenheten

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:/deres dato:
/10.09.2015

Vår ref.:
2015/4788-2/BJORIN

Arkivkode: Dato:
404 07.12.2015

Høringssvar - Krav om politiattest for personell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten

Innledning

Rælingen kommune stiller seg positiv til forslaget om at den enkelte kommune kan definere sitt behov for politiattester i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Rælingen kommune mener at kravet til politiattest for helsepersonell må gjelde uavhengig av hvilke pasientgrupper de yter helsehjelp til. Alvorlig syke, eldre, demente, psykisk syke og andre pasientgrupper kan ha utfordringer med å ivareta sine egne interesser og beskytte seg selv mot både fysiske, psykiske og økonomiske overgrep. Arbeidsgiver ønsker, så langt det er mulig, å sikre at nyansatte ikke har en bakgrunn som gjør at vedkommende ikke ville vært kvalifisert til arbeidet hvis forholdene hadde vært kjent for arbeidsgiver.

Helse- og omsorgsdepartementet skriver i høringsnotatet at et sentralt element i et humanitært samfunn er at en som har sonet sin straff kan legge lovbruddet bak seg, og gå videre i livet. Rælingen kommune stiller seg bak en slik tankegang, men samtidig må kommunen forsøke å forhindre så langt det er mulig, at personer med uærlige hensikter blir ansatt. Det er ikke gitt at personer med en kriminell bakgrunn ikke får arbeidet, med mindre lovbruddene er av slik karakter at det gis yrkesforbud. Arbeidsgiver ønsker å bli gitt muligheten til å vurdere om lovbruddene er forenlig med stillingen personen skal inneha. Rælingen kommune mener at arbeidsgivere ikke skal trekke utslagsgivende konklusjoner ut i fra negative anmerkninger på politiattester, men heller gå i dialog med arbeidssøkeren for å få avklart forholdene rundt anmerkningen. At arbeidsgiver gis muligheten til å kreve politiattest uavhengig av yrkesgrupper er ikke synonymt med at alle med anmerkninger på politiattesten vil få avslag på arbeid.

Rælingen kommune mener at hensynet til pasienter og brukere av kommunens helse- og omsorgstjenester må veie tyngst i en vurdering av om politiattester skal kreves. Rælingen kommune støtter dermed argumentasjonen departementet legger frem i punkt 4.2, og sier seg enig i at det er vanskelig å forsvare at arbeidsgiver innen den kommunale helse- og omsorgstjenesten ikke skal ha adgang til å kreve politiattest av personell som tilbyr slike tjenester.

Forslag 1 – Å kreve politiattest fra helsepersonell som yter tjenester til alle pasient/brukergrupper

Rælingen kommune stiller seg svært positiv til forslaget om utvidelse av dagens krav til politiattester. Det er vanskelig å argumentere for at forslaget bør være valgfritt, da behov for helsehjelp ikke avhenger av geografisk tilhørighet. Som bruker av kommunale helsetjenester bør en kunne forvente at de samme kvalitetssikringene av personalet gjelder på tvers av kommunegrensene. Hvis kommunene selv får valgmuligheten vil en kunne skape mistillit til helsetjenesten ved at det blir ulik praksis rundt et viktig tillitsforhold for tjenestemottakerne.

Rælingen kommune støtter forslaget om at det skal legges frem en lik attest for alle som yter tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven uavhengig av om brukeren er barn, utviklingshemmet eller eldre.

Forslaget om endringer i forskrift om opptak til høyere utdanning støttes.

Rælingen kommune kommer til å innføre krav om politiattest for alle ansatte omfattet av helse- og omsorgstjenesteloven hvis dette blir valgfritt.

Forslag 2 – Om ulike former for vinningskriminalitet bør anmerkes

Rælingen kommune er enig i at forhold som omfattes på barneomsorgsattest også bør fremgå av attesten som skal fremlegges ved ytelse av tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven. Forslaget om at den nye attesten også skal anmerke lovbrudd som gjelder ulike former for legemsfornærmelse/kroppsskade, trusler og frihetsberøvelse støttes.

Forslag 3 – Avgrensning av tjenesteytere

Departementet foreslår at adgangen til å kreve politiattest ikke skal omfatte personell som bare sporadisk yter tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven og som i alminnelighet ikke vil være alene med pasienten eller brukeren. Rælingen kommune mener at dette ikke ivaretar brukeren godt nok, og henviser til barnehageloven § 19 hvor kommunen kan kreve politiattest for andre personer enn personalet som regelmessig oppholder seg i barnehagen eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift. Eksempelvis kunne det vært aktuelt å kreve politiattest for renholder på sykehjem med demente brukere. Hvis dette ikke skulle være aktuelt å innføre, bes det om en spesifisering av hvilken betydning som legges i «sporadisk yter tjenester» og «i alminnelighet ikke vil være alene med pasient eller bruker».

Ellers ønsker Rælingen kommune også å gi en tilbakemelding til helse og omsorgsdepartementet på annet innhold i høringsnotatet;

Tryggheten en politiattest gir

Departementet skriver i høringsnotatet at en politiattest gir en begrenset trygghet for arbeidsgiver, da det er et fåtall lovovertrедelser som anmeldes, påtales og straffes, og siden oppklaringsprosenten på noen typer kriminalitet er langt lavere enn ønskelig. Departementet skriver videre at en politiattest ikke kan være en «sovepute» for arbeidsgiver, da en manglende anmerkning ikke trenger å bety at vedkommende ikke har begått kriminelle handlinger.

Arbeidsgiver er avhengig av et samarbeid med offentlige instanser for å avverge at de som har begått kriminelle handlinger som tilsier yrkesforbud blir ansatt i slike stillinger. For at arbeidsgiver skal kunne sikre sine tjenestemottakere, er et samarbeid mellom kommune og

politimyndighetene nødvendig.

Utenlandske arbeidssøkere

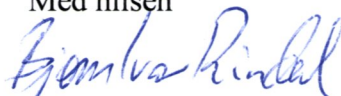
Høringen tar kort opp problemet knyttet til arbeidssøkere fra andre land enn Norge. Slik regelverket er i dag, kreves det ikke at søkeren viser politiattest fra sitt hjemland. Dette kan medføre at en person som er dømt for seksuelle overgrep eller andre alvorlige lovbrudd i sitt hjemland kan bli ansatt i norske skoler, barnehager eller helse- og omsorgstjenester. Rælingen kommune har forståelse for de praktiske utfordringene ved å pålegge utenlandske borgere å fremlegge attest fra utlandet, men samtidig er det viktig for arbeidsgiver å få en bekreftelse/avkreftelse på straffbare lovbrudd. Det har vært flere saker i media hvor utenlandsk helsepersonell avskjediges og dømmes for lovbrudd i hjemlandet sitt, og får nytt arbeid i Norge hvor overgrepene fortsetter. Gitt hvor mye arbeidsinnvandring Norge opplever og kommer til å oppleve fremover, kan det bli en reell problemstilling at enkelte forbrytere spekulerer med manglende lovverk og felles system på tvers av landegrensene.

Fornytt politiattest – ansatte som begår lovbrudd

Kommunal arbeidsgiver har oftest overvekten av ansatte i yrker som krever tett kontakt med barn, eldre og/eller andre svake grupper. Dette er mennesker som har behov for trygghet og sikkerhet i stor grad, og som arbeidsgiver har et stort ansvar for. Arbeidsgiver bør gis muligheten til å kreve fornytt politiattest i denne typen yrker for samtlige ansatte etter bestemte intervaller (eksempelvis hvert 3. eller 5. år). At arbeidsgiver kan be om tilleggsopplysninger etter politiregisterloven § 43 fordrer at arbeidsgiver har mistanke om lovbrudd begått av enkelte ansatte, noe som ikke alltid vil være tilfelle.

Dette er spesielt viktig for arbeidsgiver gitt at politiet ikke nødvendigvis har varslingsplikt til arbeidsgiver hvis arbeidstaker begår lovbrudd. Ved lovbrudd som gir yrkesforbud ønsker Rælingen kommune at politiet varsler arbeidsgiver. Samtidig oppleves det som vanskelig all den tid arbeidstakerregisteret krever at ansatte som har mer enn to uker permisjon fra stillingen sin meldes ut av arbeidstakerregisteret.

Med hilsen

Bjørn Ivar Rindal
organisasjonssjef